

Nuorten elämänihauteet

Pekka Ervastian esitelmä 26/12 1912

Sydämeistäni kiitän vanhaa ystävääni August Aaltosta ja hänen nimessään teitä kaikkia, jotka olette täällä ja jotka tällä tavalla tahdotte tuottaa minulle iloa. Nyt minäkin tahtoisin sanoa joitakin sanoja. Ja ehkä parasta, mitä voin sanoa, on jotakin, joka koskee nuorten elämää yleensä.

Jos me ajattelemme aikoja taakse päin, jos ajattelemme, en tarkoita nyt aivan lyhyitä aikoja, kymmentä tai kahtakymmentä vuotta, vaan mennään enemmän aikaa taakse päin, 50, 60, 70 vuotta, niihin aikoihin, jolloin meillä täällä Suomen kansassa alkoi kirjallinen herätys. Sen perästä kuin me olimme joutuneet Venäjän kanssa Venäjän vallan alle ja sen perästä kuin me aloimme saada suomenkielenkin omaan asemaan, niin että vähitellen tuli kirjallisuutta suomenkielellä, niin suomalainen poika ja tietysti jonkin nyt aikaa sitä ennenkin, mutta ennen silloin suomalainen poika ja suomalainen tyttö, he saattoivat ajatella noin nuoruudessaan: jospa minä saisin sivistystä, jospa minä pääsisin kohoamaan ihan kansan syvimmistä riveistä ylös päin tiedossa ja valistuksessa, että sitten voisni olla kansalleni hyödyksi. Jos tyttöjen asema yleensä ihmiskunnan historiassa on ollut ainakin nyt siinä historiassa, jota me tunnemme, on ollut tuommoista syrjäistä, syrjään vetäytynyttä asemaa, niin ainakin miesten, nuorten poikien asema on aina ollut sellainen, että he ovat voineet suorastaan ajatella, että he itse nousisivat ja sitten voisivat tavalla tai toisella palvella kansaansa. Jos me ajattelemme tuommoisia nuorukaisia, jotka silloin olivat kyllä oman syntymänsä puolesta kansan syviin riveihin kuuluvia, niin me voimme ymmärtää, että hän saattoi unelmoida siitä,

kuinka hän pääsisi kouluun ja sitten yliopistoon ja sitten sillä tavalla pääsisi virkamieheksi ja siten voisi olla kansallensa hyödyksi ja avuksi. Me voimme tämän ymmärtää. Me voimme ymmärtää, että se väikkyi hänen silmissään korkeana ja ihmeellisenä ihanteena tuo, että hän tulisi yläluokkalaiseksi. Hän ei sillä käsittänyt mitään semmoista sortoa, ei mitään semmoista pahaa tai itsekästä, joka nyt meidän aikanamme ja meidän mielikuvituksessamme useinkin liittyy tuohon sanaan 'yläluokkalainen'. Sitä sanaa nyt ei suorastaan ehkä käytetty silloin. Mutta samaa asiaa ajatellen hän tunsu mitä kauneimpia tunteita sisässään ja hänen mielestään olisi erittäin ihanteellista päästä sillä tavalla ylös päin.

Kun hän sai koulusivistyksen ja sitten tuli virkamieheksi, hän saattoi auttaa kansaansa, hän saattoi olla sille hyödyksi juuri tuon virkatoimensa avulla. Sillä ennen sitä olivat kaikki virat ruotsinkielisten hallussa ja ruotsalaiset eivät useinkaan osanneet suomea, eivätkä edes tahtoneet oppia suomea. Meidän täytyy tunnustaa, että silloin kansa oli hyljättyssä ja sorretussa asemassa. Ei se koskaan voinut saada mitään oikeutta. Jos hän joutui tuomioistuimen eteen, ei hän silloin saanut mitään oikeutta, sillä tuomarit eivät osanneet hänen kieltään ja hän ei osannut tuomarien kieltä. Asiat olivat monimutkaisia tavallaan ja silloin kansamme oli sorretussa asemassa.

Kun sitten tuo suuri suomalainen herätys tapahtui ja me aloimme saada suomenkielisiä virkamiehiä, silloin me ymmärrämme, että meidän kansamme vähitellen tuli toiseen asemaan. Ja sitten kansakoulut ja muut alkoivat tulla perustetuiksi ympäri maata.

Nyt me elämme ihan toisessa ajassa. Nyt on meidän kehityksemme aivan toisella kannalla kuin silloin. Nyt valistusta on verrattain paljon kansassa. Meidän kansamme osaa lukea ja laskea suuremmassa määrässä kuin monet Euroopan kansat. Meidän kansamme on melkein etunenässä

semmoisissa monissa sivistyksissä. Sillä vaikka tietysti vieläkin on semmoisia kulmia maassamme, jossa elää ihmisiä ilman lukutaitoa, niin kuitenkin useimmat kansalaisemme, suurin prosentti kansalaisistamme kuitenkin jo osaa lukea ja kirjoittaa. Ja kun ihminen kerran osaa lukea, silloin me tiedämme, kuinka suuri taika-avain on annettu hänen käteensä. Hän voi sillä avaimella avata sivistyksen kaikkia aarreaittoja. Sillä kun hän lukea osaa, niin hän voi ottaa selvän toisten ajatuksista. Hän saa tutustua suurten viisaiden ajatuksiin, hän saa oppia tietämään kaikki, mitä meidän aikamme kulttuuri on saavuttanut tieteellisellä alalla. Hän voi tutustua kaikkeen, johon hänen oma älynsä vain antaa myöten, kun hänellä kerran on tuo ihmeellinen taikavoima, lukutaito, ja kun hän kerran on tilaisuudessa ja hän voi hankkia kaikkia kirjoja. Ja me tiedämme, että meidän aikamme kirjojen hankkimen on verrattain helppoa. Ajatelkaa keskiaikaa, jolloin kirjoja saattoi olla kuninkailta ja kuningattarilla ja presidenteillä ja korkeilla ylimyksillä ja professoreilla. Niillä saattoi olla parisataa kirjaa. Jos oli, niinkuin Valoisin Fernandolla 200 kirjaa kirjastossaan, niin hän oli ympäri Europpaa kuuluisa oppineisuudestaan. Meidän aikamme kuka torppari tahansa, kuka nuorukainen tahansa on tilaisuudessa lukemaan monta kertaa 200 kirjaa. Sillä vaikka eivät ehkä itse osta itselleen näitä kirjoja, niin on meillä lainakirjastoja ympäri Suomea, joista saattaa kirjoja ottaa lainaksi ja niin lukea. Niin että meidän täytyy muistaa, että elämme aivan toisessa ajassa nykyään. Olot ovat kerrassaan muuttuneet. Ja kun olot muuttuvat, silloin myös ihmisten sielut muuttuvat jonkin verran. Se merkitsee, että heidän suhteensa oloihin silloin myös muuttuvat. Tämä on aivan luonnollinen asia. Sentähden meidän päivinämme saattaa olla jo hieman toisin. Sentähden meidän päivinämme ei myöskään meidän nuorilla ihmisillä enää tuommoisia ihanteita olekaan: oi, jospa minä pääsisin kouluun ja sitten ylioppilaaksi ja sitten olen tilaisuudessa tulemaan virkamieheksi ja sillä

tavalla hyödyttämään kansaa. Meidän päivinäme ei ole enää varsinaisesti, se ihanne, se ei enää oikein kelpaa ihanteeksi. Me voimme nähdä sen siitä, että vaikka se on niin kaunis ajatus, se on aivan kaunis ja ihana ajatus, niin me emme juuri näe niitä ihmisiä yliopistoissa, jotka sillä tavalla ajattelisivat. Jos me katselemme meidän ylioppilaitamme, niitä, jotka ovat saaneet korkeakoulusivistystä ja sitten istuvat penkeillä siellä korkeakoulussa ja kuuntelevat professorien luentoja ja itse lukevat toisen paksun niteen toisensa perästä, jos me heiltä kysymme, mikä on teidän ihanteenne, mitä varten te luette, mitä varten te siellä yliopistossa käytte, niin me kauhuksemme saamme kuulla useimmiten heidän vastaavan: no, että jonkin leivän saisi. Heillä on omia itsekkäitä tuumia. Heillä on persoonallisia tarkoitusperiä. Eivät he ajattele sitä, että he tahtovat palvella kansaansa, että he tahtoisivat kansaansa auttaa. Minä luen sitä varten, että sitten menen korkeine oppeineni kulkemaan kylästä kylään ja opetan sitä viisautta kansalle, jota minä voin lukemisestani saavuttaa. Eivät he niin ajattele, että minä luen ja luen ja sitten koetan kirjoittaa kirjoja kansalleni ja kertoa kaikesta siitä opista ja viisaudesta, minkä minä voin hankkia itselleni. Eivät he niin ajattele, että kun minä tulen oikein hyväksi ja viisaaksi tällä lukemisellani, niin minä menen ja opetan kansan poikia ja tyttöjä. Eivät he niin ajattele, vaan ihan kauhuksemme me huomaamme, että useimmat ajattelevat: kuta paremmat arvonimet minä osaan itselleni hankkia, kuta enemmän osaan minä lukea, että suuremman palkan voin minä itselleni saada, kun virkamieheksi kerran pääsen. Sillä tavalla he useimmin ajattelevat, että he ovat myyneet ihmisyytensä. He eivät enää ollenkaan ole ihmisiä. He eivät ajattele enää niinkuin ihminen ajattelee: mitä minä voisin tehdä tässä elämässä, millä tavalla minä voisin hyödyttää toisia ihmisiä ja koko luontoa, millä tavalla minä voisin olla iloksi ja hyödyksi. Eivät he yleensä niin ajattele. He ajattelevat: mitenkä minä vain saisin

parhaimman leipäpalan, mitenkä minä vain saisin parhaiten nauttia elämästä. He ovat alistuneet eläimiksi. Eläimet voivat sillä tavalla ajatella: minä hyökkään tuohon ja otan kaikista parhaimman leipäpalan. Niin voivat eläimet ajatella, kukaties eivät nekään aina. Ihminen voi ajatella, että eläimet, koirat, sudet ja ketut ja apinat ja semmoiset, me voimme ajatella, että ne pitävät mielessään semmoisia asioita, mitenkä ne nyt saavat leipää itselleen, mitenkä ne nyt voivat päästä yli talven j. n. e. Se on oikeastaan ihmiskunta, joka on eläimellisellä kannalla, joka niin ajattelee. Me tiedämme, että ihmiset, silloin kun ei vielä mitään sivistystä ole saatu aikaan, kun eletään raakalaisen tilassa, silloin ihmiset luonnon pakosta ja välttämättömyydestä ajattelevat: mitenkä me nyt saamme leipää. Nyt minä menen metsään ja koetan saada kiinni jonkun otuksen ja pidä sinä, vaimoni, sillä aikaa huolta pienokaisista, ettei mikään raateleva susi tule ja revi heitä sillä aikaa, kun minä olen metsästävässä. Tietysti silloin on välttämätöntä ajatella tällä tavalla. Mutta kun sivistys on luotu, kun on saatu toisenlaisia opistoja aikaan, kun me jo jonkun verran hallitsemme luontoa ja olemme luonnon herroja eikä meitä uhkaa villipedot eikä meillä semmoisia vaaroja ole edessä kuin silloin, niin se merkitsee, että kaikki meidän pyrkimyksemme ja ajatus- ja sieluelämämme ja koko meidän tahtomme, sekin voi ja sen täytyy muuttua. Ihmisten elämän täytyy tulla toisenlaiseksi silloin, kun on saavutettu jonkinlainen kulttuuriasema.

Mutta kun me katselemme nyt tällä hetkellä meidän yhteiskuntaamme, kun me katselemme meidän yhteiskuntaamme ei ainoastaan Suomessa, mutta muuallakin maailmassa, niin me huomaamme, että harvat, harvat ihmiset, vaikka ovat puettuina inhimilliseen ruumiiseen, vielä ovat ihmisiä. Verrattain harva ihminen on ihminen. Sillä mikä ajatus se on, joka yleensä elää ihmisten mielissä? Juuri tuo sama raakalaisten ajatus, juuri tuo sama eläinten ajatus: mitä minä syön ja mitä minä juon ja millä minä itseni verhoan? Se

ajatus, se elähdyttää useimpia ihmisiä vielä. Nyt tietysti me emme saata moittia, niin suuressa määrässä moittia niitä ihmisiä, jotka eivät ole tulleet osallisiksi kaikesta kulttuurista ja kaikesta sivistyksestä. Me emme osaa heitä moittia. He eivät ole näin ulkonaisesti nousseet siksi paljon yli tuon alkuperäisen kannan, että me voisimme vain hyökätä heidän kimppuunsa ja sanoa heille, että kuulkaa, te ette ajattele niinkuin ihminen. Meillä ei ole syytä semmoiseen moitteeseen sentähden, että he eivät vielä ole olleet yhtä suuressa määrin tilaisuudessa kuin jotkut muut. Mutta kaikki ne ihmiset, jotka ovat olleet tilaisuudessa tulemaan osallisiksi sivistyksen kaikista ennätyksistä, ne ihmiset, jotka ovat saaneet korkeakoulusivistystä, jotka ovat saaneet yliopistosivistystä, jotka kuuluvat varsinaiseen herrasluokkaan, ne ihmiset, ne todella seisovat meidän edessämme moitittavina. Heille me voimme sanoa: ettekö te vielä ole päässeet kiinni omasta ihmisyydestänne? Ettekö te vielä ole huomanneet, mikä on tiedän velvollisuutenne ja tehtävänne ihmisinä? Ettekö vielä tiedä, mitä se on olla ihminen? Kun me huomaamme, että he saattavat ajatella samalla tavalla kuin eläimet ja raakalaiset ja vielä paljon itsetietoisemmin saattavat ajatella tuota samaa omaa itseään, kaikkea aineellista hyvää, ajatella itseään, kun me huomaamme, että he voivat asettaa semmoisia asioita elämänsä päämääräksi, silloin meillä on syy ja paljonkin syytä, minun mielestäni paljonkin syytä surullisesti ja moittivasti heiltä kysyä: ettekö vielä, vielä, vielä ole ymmärtäneet, mitä ihminen on?

Niin kauan kuin on yläluokkaa ollut olemassa, niin kauan on meidänkin kristillinen sivistyksemme jo ollut, on ollut satoja, enemmän kuin tuhat vuotta, ja yhä ei meidän yläluokkamme vielä yläluokkana, kokonaisena luokkana näe, mikä on heidän tehtävänsä.

Nyt kun nuori ihminen ensiksi herää, kun hän, käyttääksemme teknillis-teosofista lausumistapaa, kun hän

murtaa rikki sen verhon, sen kuoren, joka on hänen tunneruumiinsa, astraaliruumiinsa ympäri, joka sitoo niitä voimia, jotka toimivat astraaliruumiin välityksellä, kun hän murtaa läpi tuon kuoren, siis sen perästä kun hän on täyttänyt 14 vuotta, silloin hän vähitellen alkaa herätä, 15, 16, 17, 18, toiset heräävät vähän myöhemmin, 20-21, ainakin siihen saakka voi tuo heräys tapahtua, semmoinen sisäinen heräys nuorena ihmisessä, sisäinen heräys, että hän kysyy itseltään: mikä on elämä. Nyt ei se tule kaikille nuorille sillä tavalla. Semmoiset nuoret, jotka eivät ajattele paljon mitään, heille se ei tule ollenkaan tämmöisenä selvänä ajatuksena, että mitä on elämä tai mitä on totuus ja kuka on Jumala. Ei se tule heille niin selvänä. He saattavat sanoa itselleen, että no, on tämä nyt vähän turhaa, että he elävät mukana elämässä. Välistä moni nuori ajattelee, että on se turhaa koko lysti, joten tämä on kaikki teatteripeliä. Ja tuommoisia tunteita heihin tulee. Ainoastaan semmoiset nuorukaiset, jotka vähän järkeilevät, jotka vähän järkeilevät filosofisesti, ainoastaan he saavat kuvan tajunnassaan siitä, mitä liikkuu heidän sielussaan. Niistä voimista, jotka pääsevät vapaiksi heidän sielussaan, ne ainoastaan saavat niistä kuvan. Ja saavat sen kuvan, että he kysyvät itseltään: mikä on totuus, mitä on Jumala, mitä on elämä, kuka minä olen ja mitä varten minä olen täällä? Pitäisikö minulla olla jokin ihanne? Pitäisikö minulla olla jokin päämäärä elämässä? He monella tapaa kysyvät, ne, jotka ajattelevat, ne tällä tavalla kysyvät itseltään.

Ja meidän, te tiedätte, meidän teosofinen liikkeemme se on aivankuin sitä ja se on sitä varten, että se vastaisi näihin kysymyksiin, että se ottaisi kiinni näistä kysymyksistä. Sillä muuten on elämässä niin, että ihmiset muuten tavallisesti sanovat, jos nuoret noin kysyvät: no, kyllähän elämä näyttää. Tai: mitä sinä nyt turhia. Sillä nuorelle tämä on hyvin vakavaa, jos hän ajattelee. Tämä on niin vakavaa, että hän sanoo itselleen: mutta minä en tahdo olla olemassa, jos en pääse

jonkinlaiseen selvyyteen. Mutta ihminen, joka on pintapuolisempi ihminen, niinkuin yleensä sangen monet ihmiset ovat pintapuolisempia, vanhempi ihminen, hän vain nauraa. Hän ei ymmärrä semmoista nuorena. Hän vähän nauraa tai vähän pilkkaa tai vähän sanoo isällisellä tavalla aivan ja vanhemman viisaudella: kyllähän elämä sitten näyttää ja kyllähän sinä siitä vielä tyynnyt ja se on semmoista jonkinlaista penikkatautia, kyllähän siitä paranee vielä. Tuolla tavalla voi semmoinen vanhempi, joka joko ei muista ollenkaan, mitä hän on itse tuntenut nuorena tai sitten muistaa elävästi, että hän itse ei ole semmoista ajatellut. Sillä kuten äsken sanoin, kaikki eivät ajattele tällä tavalla ja vanhempi ihminen on unohtanut, mitä epämääräisiä tunteita hän on tuntenut, kun hän ei osaa pukea niitä tunteita ajatuksiksi, mitä epämääräisiä tunteita hän on tuntenut, kun hän ei osaa pukea niitä tunteita ajatuksiksi ja siis ei ymmärrä tuommoisia ajatuksia, kun ne esiintyvät nuorissa, vaan pitää sitä jonkinlaisena penikkatautina.

Mutta meidän teosofinen liikkeemme, meidän teosofiamme on sitä varten, että se aivankuin puhaltaisi ilmiliikkiin tuon pienen tulen, mikä nuoren sielussa kytee. Se on sitä varten, että se antaisi voimaa niille kysyjille: niin teidän pitää kysyä, juuri noita kysymyksiä teidän pitää tehdä, juuri noita ajatuksia teidän pitää tehdä, juuri sillä tavalla teidän pitää asettua elämän eteen ja vaatia siltä kaikenlaisia vastauksia. Ja sitten teosofinen maailmankatsomus auttaa näitä vastauksia saadessa. Teosofinen maailmankatsomus aivan auttaa meitä, millä tavalla, mihin suuntaan me voimme kulkea, millä tavalla me voimme etsiä vastauksia näihin kysymyksiin.

Ja se ihanne, se elämäntehtävä, se elämän päämaali, mikä aina nuorelle sitten selviää, kun hän tekee tämmöisiä kysymyksiä itselleen, se ottaa erilaisia muotoja. Mutta meidän päivinämme me voimme aivan huomata, että sen täytyy pukeutua hieman toisenlaiseen muotoon kuin esimerkiksi 70

vuotta sitten. Sen täytyy pukeutua hieman toisenlaiseen muotoon. He, jotka etsivät, nuo nuoret, jotka meidän päivinämme etsivät vastausta moniin kysymyksiin, hekään eivät voi omistaa itselleen semmoista ihannetta kuin olisi tuo ihanne: minä tahdon päästä oppineeksi ja tiedemieheksi, minä tahdon saada yliopistosivistystä ja sitten tulla virkamieheksi, että voisin hyödyttää kansaani. Se ihanne ei ollenkaan voi pukeutua semmoiseen muotoon. Ei ole ihme, että nuoret ihmiset, jotka siellä yliopistossa lukevat, että ne nuorukaiset eivät ole innostuneet tämmöisestä ihanteesta, sen tähden että se ihanne ei voi enää ketään innostaa. Se ei voi innostaa ketään, semmoinen ihanne. Sillä he ovat aivan kokeneet, jokainen nuori on sen jo kokenut. Jokaiselle nuorelle on jo tullut semmoinen ajatus. Sille, joka kerran tämmöisiä asioita kysyy, hänelle on tullut semmoinen ajatus kaikkien niiden liikkeiden ja ajatusvirtausten nojalla, jotka liikkuvat meidän nykyisessä yhteiskuntailmapiiirissämme, että tuommoinen ei kelpaa. Ei kukaan oikeastaan voi uskoa semmoiseen ihanteeseen: minä tulen virkamieheksi, minä saan pienen palkan ensiksi ja sitten suuren, suuren palkan. Ja samalla kun palkkani nousee, aivan sitä myöten ihanteeni häipyvät. En minä enää tahdokaan palvella kansaani. Ja minä huomaan, että enhän voikaan millään erityisellä tavalla palvella kansaani. Se kääntyy kaikki itsekkääksi. Ja suuret sosialistiset aatevirtaukset ovat minulle selittäneet, että kaikki semmoinen virkamiehisyyys ei ole ollenkaan ihanteellista. Se ylläpitää vain semmoisia vanhoja, vähän homehtuneita, turhanpäiväisiä laitoksia hyvin suuressa määrässä. Tuossa on meillä joku suuri kivirakennus ja siellä istuu hyvin paljon herroja. Ja kun sinne tulee ja tuo sinne yhden asian, niin ei ole herroilla kiire. Sen näkee, ettei siellä kiirettä pidetä, ei siellä työtä tehdä, ei siellä kansan puolesta työtä tehdä. Määrätyt pienet tunnit siellä ollaan ja niinä tunteina hyvin monta paperosta poltetaan, hyvin monta sanaa sanotaan ja hyvin monta askelta otetaan kaapin luota pöydän

luo, mutta ei paljon asioita toimiteta, ei paljon ajatuksia ajatella. Jos menee mihinkä virkaloitokseen tahansa, niin me huomaamme, että virkaloitokset eivät ole ihanteellisia, ne ovat kuolettavia. Virkaloitokset, ne imevät ihmisestä hengen ja sielun. Hän tulee jonkinlaiseksi koneeksi, sillä hänellä on aivan perin tyhmiä asioita tehtävänä. Aivan perin tyhmiä. Kun me tiedämme esimerkiksi, että tuolla Kuopion Iisalmessa on 2-3 isää ja ne huomaavat, että tuon puron poikki olisi myös hyvä rakentaa silta, ja pannaan kunnankokous kokoon ja tuumataan, että rakennetaanko silta. Ja siellä kunnassa ollaan jokseenkin yhtä mieltä, että maantie on vietävä siitä ja siitä. Ja niiden täytyy sitten laittaa joitakin papereita, jotka tulevat johonkin keskushallitukseen, tie- ja vesirakennusten ylihallitukseen Helsinkiin. Ja täällä on enemmän tai vähemmän uneliaita herroja, jotka sitten pohtivat tuota asiaa, että jaa, olisikohan silta oikein tarpeen sen puron yli ja kuinkahan se olisi, jos maantie vedetään. Noh, sanoo yksi herroista, en minä nyt juuri tiedä, mitä ne siellä ukot ja akat siellä semmoisella sillalla, ei suinkaan siitä olisi mitään erityistä hyötyä kauppalalle ja ei suinkaan siitä olisi mitään erityistä hyötyä millekään. Voisikohan sinne perustaa mitään tehdasliikkeitä? Ja sitten joku sanoo, että jaa, onhan minulla siellä yksi tuttava, joka asuu siellä, ja mitähän, jos hänelle sinne kirjoittaisi ja kysyisi, olisikohan siellä joku tehdaspaikka ja jos voisi ajatella niin, että sielläkin voisi perustaa tehdas ja sillä voisi jotakin ansaita, niin eiköhän tuota siltaakin voisi ajatella sinne rakentaa. No niin, otetaan siitä selvä ja kuukauden perästä ensi kokouksessa tuumitaan asiaa, että kyllä täällä semmoinen uusien teiden tekeminen ja siltojen tekeminen olisi jokseenkin turhaa. Ja sitten se makaa siellä jonkun sihteerin laatikossa aikansa, 3-4 kuukautta, ennenkuin se asia voi tulla järjestyksessä esille. Ja sitten kun se tulee esille yhden kokouksen lopulla ja ollaan vähän väsyneitä ja ollaan hermostuneita – on ollut monta semmoista, heidän itsensäkin mielestä, seikkaa, turhia asioita

ratkaistava – ja sitten tulee tämä, että mitä ihmettä tuommainen silta! Ei sellaista tarvita! Ja sitten he kirjoittavat ukoille sinne vuoden perästä. Ukot ovat odottaneet suurella innolla sitä, ja sitten he kirjoittavat, että ylihallitus on katsonut tarpeettomaksi rakentaa sitä siltaa j. n. e. j. n. e.

Tämä on tietysti hieman karrikeerattu kuvaus, mutta se antaa pienen kuvan, että mitenkä virkaloitus toimii. Vaan kun ihminen tulee vähän vanhemmaksi ja rakastaa järjestystä – ja minäkin olen siinä iässä, että minäkin rakastan ja hyväksyn kaikkea järjestystä, niin kuitenkin olen yhä, kuten nuoruudessani Tolstoin kanssa, että ei minulla ole suurta luottamusta virkaloitukseen, vaan he nyt istuvat siellä ja pistävät nimensä turhien paperien alle.

Tämä kaikki oli nyt vain sitä varten, että me näkisimme, että meidän aikamme ei tule nuoren päähän enää minkäänlaisena valoisana, ihmeellisenä ihanteena, oikein semmoisena epäitsekäänä, suurenmoisena, ihmeellisenä ihanteena tulla joksikin virkamieheksi, vaan meidän aikamme nuoret, ne jo vähän saattavat aivan hymyillä ja pilkata tämmöisiä asioita. Aikamme järki, aikamme tajunta on mennyt toiseen suuntaan. Se katsoo, sen silmä katsoo toisella tavalla oloja. Jos meidän aikamme nuorelle tulee ihanne, jos meidän aikamme nuoren sielun silmiin kuvastuu mikään väikkyvä, ihana ihanne, niin hän ajattelee sillä tavalla, ajattelee: jos minä voisın luopua jostakin semmoisesta, mikä minulla on. Jos hän on todellinen yläluokkalainen, jos hän on todellinen yläluokkalainen, semmoinen, jolla on hienoa verta suonissaan ja hän on saanut paljon sivistystä, jos hän on saanut paljon oppia, niin hänelle tulee ihanteena: oi, jos minä voisın luopua jostakin! Jos minä voisın luopua kaikista semmoisista etuoikeutetuista asemista! Jos minä voisın mennä ulos kansaan ja sitä jollakin tavalla hyödyttää! Hänelle tulee semmoisia ihanteita, joista tässä alussa mainitsin, että kun me katselemme noita yliopistonuoria, niin me huomaamme, että he ajattelevat

niin, että kun minä saan jotakin oppia ja viisautta, niin sauva käteen ja minä menen kylästä kylään ja puhun ihmisille. Vaikka sitä ei voisikaan toteuttaa käytännössä, niin nuoren täytyy aina ihanteena ajatella mahdottomia, täytyy aina ajatella semmoista työtä, joka aivan siinä muodossa näyttäytyy mahdottomaksi. Sillä ihminen on vain ihminen ja hänellä on vain fyysillinen ruumis tällä fyysillisellä tasolla. Mutta kuitenkin hän aina jonkun verran voi toteuttaa ja jossakin muodossa voi toteuttaa semmoista ihannetta, jonka hän itselleen asettaa. Ja sentähden minä voisin näin osoittaa ja minä osoittaisin nuorille, jotka yliopistossa esimerkiksi lukevat, että he asettaisivat semmoisia ihanteita itselleen, sen vain, että minä sitten voin palvella kansaani, että sitten voin hyödyttää kansaani niillä tiedoilla, mitä olen itselleni saanut hankkia. Sillä niin pitäisi jokaisen nuoren ajatella: minä tulin tänne paljaana. Minä omin voimin, yksin, en olisi ollut tilaisuudessa hankkimaan sitä, mitä täällä olen saanut. Minä olisin kuollut nälkään jo yhden päivän vanhana, jolleivät toiset ihmiset olisi pitäneet minusta huolta. Ja koska toiset ihmiset ovat pitäneet minusta huolta, niin luonnollisesti minunkin tehtävänäni on koettaa toista palvella. Siis minä tahdon ajatella semmoista ihannetta, että minä olisin viisaampi, jos minä olisin oppineempi, jos minulla olisi enemmän kykyä kuin toisilla, niin sitä varten ne minulla olisivat, että voisin toisia niillä palvella. No, nyt meidän nuorilla ei tietysti kaikilla ole ihmeellisempiä kykyjä kuin toisilla ihmisillä. Ei jokainen ihminen voi ajatella: minulla on ihmeellisiä lahjoja. Ei jokainen ihminen tunne sisässään, että hän on syntynyt nerona. Ei jokainen tunne sisässään, että hänellä on enemmän kuin muilla. Mutta jokainen tuntee sen, joka herää, jokainen nuori, joka on ajatellut ja kuin jo saanut vastauksen ja herännyt, jokainen nuori voi sen tuntea, minä olen sielu, minä olen henkinen olento, minä olen ihminen. Ja kuinka paljon on niitä ihmisiä minun ympärilläni, jotka eivät tiedä, että he ovat

ihmisiä, jotka eivät ollenkaan tiedä, että he kuuluvat suureen ihmisten veljeskuntaan, vaan jotka tässä eläinraukkoina käyvät ja raatelevat ja jotka vain tässä ponnistavat ja työtä tekevät ja joidenka silmissä on yksi suuri kysymys: mitä varten on tämä kaikki? Vaikkeivät he osaa sitä kysymystäkään itselleen asettaa, vaikka ne eivät, ja useimmat ihmiset, mitä kadulla tulee vastaan, vaikkeivät he osaakaan asettaa itselleen tätä kysymystä, vaikkeivät he osaakaan tätä kysymystä asettaa, niin heidän silmänsä, kun te katselette heidän silmiään, niin heidän silmänsä ilmaisevat tuon suuren sielun kysymyksen: voi, mitä varten? Ja minä, näin ajattelee se nuori minä, joka on tullut tietoon siitä, että olen ihminen, minä, joka olen saanut selväksi sen, että olen henkinen olento, sielu, Jumalasta lähtenyt, minä tahdon tästä kertoa toisille. Ja millä tavalla voin siitä kertoa? Kaikella tavalla, koko elämälläni. Minä tahdon elää niin, että minun elämäni kertoo siitä toisille. Näin ajattelee nuori. Näin jokainen nuori voi ajatella: niin minä tahdon elää, niin minä tahdon työtä tehdä, että minä en tee työtä omaksi hyödyksi. Niin minä tahdon työtä tehdä, että koko minun elämästäni loistaa tuo: kas, hän on ihminen, tuossa on ihminen. Toisetkin heräävät semmoiseen kummalliseen aavistukseen, että he, hekin ovat ihmisiä. Niin minä tahdon elää, niin minä tahdon työtä tehdä. Minä en tahdo elää ylhäällä. Minä en tahdo elää siellä kansan yläpuolella. Minä en tahdo elää siellä missään korkeassa asemassa, saada kaikenlaisia suuria palkkoja kansalta. En tahdo elää siinä, ellei minulla ole semmoisia merkillisiä kykyjä, että sillä tavalla juuri voin hyödyttää kansaani. Vaan jos minulla ei ole niitä kykyjä ja koska minulla ei ole niitä kykyjä, niin minä tahdon elää niinkuin yksi kansasta. Niin minä tahdon tunnustaa kansan veljekseni, kaikki veljikseni ja tahdon elämässä niin elää, että kaikki nuo, tahdon elää niin, että kaikki köyhät ja rikkaat, köyhät myös ja rikkaat myös, hyvät ja pahat, kaikki nuo ihanat ja pahatkin, että he kaikki tuntisivat sydämessään, että minä olen yksi heistä,

minä olen vain yksi kansasta. Niin minä tahdon koettaa elää, niin minä tahdon koettaa työskennellä siellä muiden joukossa. Siis mieluummin minä tahtoisin tehdä jotakin työtä käsillä. Mieluummin tahtoisin tehdä jotakin työtä käsillä, jos vain osaisin. Ne ovat onnellisia ihmisiä, jotka saavat käsillä tehdä työtä, ettei heidän tarvitse ketään sortaa, ei kenestäkään riippua, että he voivat itse niinkuin pitää huolta omasta ruumiistaan aivan semmoisella vaatimattomalla, pienellä tavalla. Sillä tavalla minä tahtoisin elää.

Me elämme sellaisessa ajassa, että yhä selvemmin, yhä kirkkaammin tällainen ihanne tulee nuoren eteen: meidän täytyy luopua etuoikeuksistamme. Meidän täytyy mennä kansaan, meidän täytyy tulla pieniksi. Enemmän ja enemmän aletaan nähdä, että suuruus on pienessä. Ei suuruus ole siinä, että huudetaan sitä, kuinka suuri hän on, ja ollaan polvillaan hänen edessään. Silloin hän on pieni. Sillä hetkellä me teemme hänet pieneksi. Jos me menemme polvilleen jonkun eteen ja huudamme, kuinka suuri hän on, niin jos se on suuri, hän pakenee pois siitä, hän pakenee näkymättömään maailmaan, jättäen vain sen pienen sinne, koska niin tahdottiin, Sillä suuruus ei ole siinä. Se on pienuutta. Vaan suuruus, se on vain siinä, että se on pieni.

Tämä on aivan uusi ihanne, joka nyt alkaa kajastaa ihmisille. Kuudennen juurirodun ihanteet. Ja ne alkavat näkyä ihmisten sielujen silmien edessä ja ne tulevat muuttamaan olomme. Sillä tavalla olot muuttuvat, että ajatusmaailmassa tulee suuria ihmeellisiä ajatuksia, jotka ottavat ihmisten sydämet, niin että he tahtovat elää niiden mukaan. Vain sillä tavalla olot muuttuvat. Ei millään keinotekoisella tavalla. Ei millään keinotekoisella tavalla, ei niin, että me päätämme niitä muuttaa. Vaan sillä tavalla, että ihminen itse muuttuu. Kun näistä siunatuista maailmoista, hengen ihmeellisistä maailmoista todella suuret sielut lähettävät merkittäviä ajatuksia, merkittäviä ihanteita ja tunteita ja ihminen ottaa niitä

vastaan ja muuttuu ihminen, silloin vähitellen olot muuttuvat, silloin maailma muuttuu. Ja kun ihminen kuolee, niin ihminen tekee työtä niiden samojen ihanteiden puolesta. Sillä tavalla ihminen muuttaa maailman. Siunattuja ne, joilla on ihanteita ja kuolevat, sillä silloin he saavat yhä edelleen tehdä työtä noiden ihanteiden puolesta. Ne elävät näissä ihanteissa, ne antavat voimaa, niin että ne yhä suuremmalla voimalla tunkeutuvat elävien ihmisten sieluihin.

Semmoisessa ajassa me elämme. Ja sen ainoan neuvon minä annan, yhden neuvon minä annan, yhden neuvon, jolla lopetan. Sen: kun nämä ihanteet tulevat, kun nämä suuret ajatukset tulevat meidän sieluihimme, silloin muistakaamme yksi asia, se muuten mielestä unohtuu, silloin muistakaamme yksi asia: ne ihanteet pyytävät silloin minua. Kun ne tulevat minun eteeni, ne pyytävät minua. Minä en saa silloin ajatella jotakin toista, ajatella: jos hän tulisi minun mukaani, hän olisi mukana toteuttamassa, kun meitä olisi kaksi tai kolme tai neljä, silloin se menee. Ei, silloin ei mene mikään. Minun täytyy ensin odottaa. Kun ihanne tulee minulle, niin se merkitsee, että minun pitää tehdä, minun pitää. Minun elämäni saa muuttua sen mukaan. Minä itse saan muuttua sen mukaan, vaikkei kukaan toinen muuttuisi. Niin kauan on voimaa yksilössä, tuossa yhdessä yksilössä. Sitten kun se voima on päässyt eläväksi tuossa yhdessä, silloin se sama voima voi myös tulla toiseen. Mutta jos me alusta saakka koetamme aivankuin jakaa tämän voiman, niin että kaksi tai kolme yhdessä tuumin, he yhdessä tahtovat toteuttaa joitakin ihanteita, silloin se on aivankuin se voima pantaisiin heikkoon maahan ja sitten sitä voimaa ei enää olekaan. Yhden täytyy ensin mennä. Se on aivankuin linnut lentävät, muuttolinnut, niin heillä on aivankuin kiilan muoto, yksi edessä. Kun yksi ensin toteuttaa ihannetta, niin toisia tulee perässä. Siinä ihanteen edessä, Jumalan edessä, totuuden edessä meidän ensin täytyy tuntea, että me olemme yksin. Ja jos silloin uskallamme seisoa yksin,

jos me ajattelemme näin: vaikka koko maailma olisi minua vastaan, niin minä olen sen totuuden puolella, minkä minä olen nähnyt, silloin tulee toisia. Silloin tulee toisia. Sitten tulee ystäviä, veljiä, liittolaisia. Sitten me voimme huomata, että meitä on monta ja paljon. Mutta ensin vain omaa itseä se kysyy se Jumala, joka puhuu meidän sisässämme.